

Academicianul Gheorghe RUSNAC la 70 de ani

S-a născut la 23 noiembrie 1942 în satul Ocnița din nordul Republicii Moldova. Și-a făcut studiile la Școala Pedagogică din Soroca (1960–1962), la Facultatea de Istorie a Universității de Stat din Chișinău (1965–1969). A lucrat profesor la școala medie din s. Clocușna, r-nul Ocnița, apoi în calitate de lector la Universitatea de Stat din Moldova (1969–1971).

Între 1971 și 1974 își face studiile la doctorantura universității, apoi revine la activitatea didactică în calitate de lector (1974–1975), lector superior (1975–1978), conferențiar universitar (1978–1984), prodecan (1980–1984), cercetător științific superior (1984–1986), șef de catedră (1990–1993), profesor (din 1992). Face studii de postdoctorat la Moscova (1984–1986). Din 1993 pînă în 2007 este rectorul Universității de Stat din Moldova. Între anii 2007-2012 este ambasador al Republicii Moldova în Italia și Malta, iar din 2012 - vice-președinte al Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică și cercetător științific superior la USM.

Este fondatorul școlii științifice axate pe cercetarea genezei, evoluției și funcționării sistemului pluripartidist și a mișcărilor social-politice din Republica Moldova. Aria intereselor științifice include astfel de domenii ca istoria învățământului superior și mediu de specialitate în perioada postbelică; constituirea și dezvoltarea științelor politice în Republica Moldova ș.a.

A fondat Facultatea de Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative la Universitatea de Stat din Moldova.

A elaborat obiectivele prioritare ale cercetărilor politologice în condițiile tranziției democratice din Republica Moldova, aplicând principiile generale ale acesteia la examinarea științifică a problemelor privind transformarea regimului și sistemului politic, inclusiv a sistemului electoral și a comunicării politice din republică.

A inițiat și a realizat lucrări în care sunt elucidate aspectele social-politice ale fenomenului migrației din perspectiva integrării regionale și a globalizării. Aceste activități și direcții de cercetare se bucură de aprecierea comunității științifice din țară și de peste hotare, dovadă fiind publicarea rezultatelor acestor investigații peste hotare (SUA, Franța, Rusia, România, Ungaria, Turcia ș.a.).

Este autor a peste 590 de lucrări, inclusiv monografii, articole și studii, culegeri de documente și dicționare, suporturi didactice. Printre cele mai reprezentative lucrări pot fi enumerate: *Руководство Компартии Молдавии высшей и средней специальной школой (1961–1986 гг.)* (1988); *Școala de cultură generală din Republica Moldova (1944–1956)* (1994); *Парламентские (1994) выборы и политические симпатии электората Республики Молдова* (1995); *Republica Moldova: alegerile parlamentare (1994) și geografia politică a electoratului* (1997); *Puterea politică și conflictul social (studiu istorico-politologic)* (1999); *Republica Moldova pe calea democratizării* (1999); *Securitatea statului în sfera ecologică* (2000); *Трудовая миграция в лицах: люди и судьбы* (2000); *Мы строим Европу. И не только* (2005); *Вклад Московского Государственного Университета им. М. В. Ломоносова в подготовке специалистов для Республики Молдова* (2005); *Rectorii Universității de Stat din Moldova (1946–1993)* (2005).

Este președinte al Consiliului științific specializat de conferire a gradelor științifice la specialitatea „Teoria, metodologia și istoria politologiei, instituții și procese politice”.

A contribuit la pregătirea cadrelor științifice, îndrumând realizarea și susținerea a peste 20 de teze de doctor și de doctor habilitat în științe.

A prezentat rapoarte și comunicări la diverse reuniuni și manifestări științifice naționale și internaționale desfășurate în SUA, Marea Britanie, Turcia, Germania, Ungaria, Grecia, Franța, România, Cambodgea etc.

A fost ales membru al Academiei Internaționale de Informatică (Filiala din Moldova), al Academiei Internaționale pentru Învățământ Superior (Moscova), al Consiliului Asociativ al Agenției Universităților Francofone (Montreal). *Doctor Honoris Causa* al Universității „Sf. Chiril și Metodieu”, Veliko Târnovo, Bulgaria.

Este laureat al Premiului Prezidiului A.Ș.M., decorat cu „Ordinul Republicii”, Ordinul „Gloria Muncii”, „Ordre National de Légion d'Honneur” (Franța), Ordinul „Cuviosul Paisie Velicovschi”.

Cuvânt despre academicianul Gh.RUSNAC

Institutul de Studii Enciclopedice, completând galeria oamenilor de știință prin volumul „**Academicianul Gheorghe RUSNAC. Biobibliografie**”, surprinde în cele mai diverse ipostaze personalitatea complexă a academicianului Gheorghe RUSNAC, vice-președinte al Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică, înregimentat recent în cohorta onorifică a septuagenarilor.

Recitind sugestiile mele expuse cu ocazia consemnării a 65 de ani din ziua nașterii doctorului habilitat în politologie Gheorghe Rusnac, cu scurgerea timpului mă conving în justețea concluziilor privind contribuția substanțială a dumnealui la reforma învățământului în principala forjerie de cadre de înaltă calificare și științifice din țara noastră după proclamarea independenței. Dar totodată constat cu o deosebită mândrie pentru colegul nostru că în ultimii cinci ani a mai adunat în buchetul vieții noi virtuți, activând în domeniile diplomației și relațiilor internaționale, organizării cercetării și inovării în universitățile din Republica Moldova.

Fiind student, lider al organizației de tineret studios, l-am cunoscut de la distanță pe protagonistul volumului de față de cum am pășit pragul universității, de mai bine de patru decenii. Dar mai îndeaproape, lucrând și eu la universitate, i-am apreciat calitățile deosebite de profesor universitar, promotor al diferitor activități didactice, științifice și sociale.

Cunoștințele acumulate și aptitudinile cultivate, vocația de profesor și cercetător, talentul și capacitățile de manager s-au manifestat din plin anume în timpul ce s-a scurs de la proclamarea independenței țării noastre.

Sub conducerea profesorului universitar Gheorghe RUSNAC s-au produs schimbări cardinale în procesul de învățământ: s-a inițiat pregătirea cadrelor la noi specialități, au fost editate o serie de manuale originale, s-a consolidat potențialul pedagogico-științific; a crescut considerabil numărul studenților și doctoranzilor; a derulat renovarea bazei tehnico-materiale; a fost implementat un nou tip de management universitar; s-a atestat o prezență masivă a universității pe arena internațională ș.a.

Aparte voi menționa acțiunile întreprinse în vederea derulării procesului de reformare și restructurare a universității. Cu ajutorul colegilor occidentali din România, Bulgaria, Germania, SUA, Franța și din alte țări, cu tradiții bogate și experiență valoroasă în predarea științei politice - dumnealui personal a reușit să traseze propria cale de predare, de instruire și de educare a viitorilor specialiști în domeniul științelor politice, ce corespunde atât tradițiilor noastre naționale, cât și valorilor democratice ale sistemului actual de învățământ din lume. Iată doar câteva repere.

La Universitatea de Stat din Moldova, în 1995 a fost înființată o facultate de relații internaționale, științe politice și administrative, a fost deschisă și funcționează cu succes forma de învățământ prin

doctorat și postdoctorat. Numai sub îndrumarea nemijlocită a profesorului universitar Gh.Rusnac, în perioada de referință, au fost pregătite peste 20 de teze de doctor și doctor habilitat în științe politice.

De o valoare deosebită teoretică, dar și practică, sunt investigațiile dumnealui în problemele tranziției democratice, sistemului electoral și scrutinului, formării și evoluției partidelor politice, funcționării sistemului partinic democratic, relațiilor dintre putere și opoziție în contextul managementului politic, relațiilor interetnice și minorităților naționale din Moldova, dezvoltării spiritului activ de cetățean în rândurile tineretului și studenților, societății civile, mijloacelor de informare în masă și proceselor de migrațiune, monitorizării opiniei publice, transformărilor politice și social-economice din Moldova în condițiile tranziției spre democrație și economia de piață.

Astăzi, prin aportul personal al domnului academician Gh.Rusnac și al discipolilor săi C.Marin, V.Moșneaga, V.Saca, T.Spinei, I.Sandu, C.Manolache, V.Sacovici, C.Solomon ș.a., științele politice au atins nivelul de autogenerare, acumulând o experiență solidă în pregătirea studenților și doctoranzilor în diverse ramuri și se află în ascensiune spre noi realizări.

Deci, conchidem, nu întâmplător, ci pe bună dreptate, profesorul universitar, savantul și managerul Gheorghe Rusnac, în cadrul alegerilor în calitate de membru corespondent și membru titular al Academiei de Științe a Moldovei a fost recunoscut drept fondator al școlii naționale de științe politice din țara noastră.

Poate cu unele mici lacune, ce sunt inerente la elaborarea unei lucrări de pionierat, volumul de față constituie o cronică obiectivă și veridică a politologiei moldovenești. Ea va fi de un real folos cercetătorilor, cadrelor didactice, tineretului studios, tuturor cititorilor dornici de a-și lărgi orizonturile științifice, educaționale, culturale și manageriale.

Iar cu ocazia zilei de naștere și consemnării a peste 50 de ani de activitate didactico-științifică și managerială îi exprimăm colegului nostru academician Gheorghe Rusnac cele mai sincere felicitări, urări de bine, sentimente de recunoștință și prețuire pentru eforturile depuse în calitate de vice-președinte al CSSDT, cercetător notoriu în domeniul politologiei, profesor universitar și la pregătirea cadrelor de înaltă calificare.

Vă dorim multă-multă sănătate, să aveți parte de bucurii de la cei apropiați, de îndeplinirea aspirațiilor Dumneavoastră și de noi realizări în comun cu cercetătorii din Republica Moldova, dar și să Vă păstrați profesionalismul, onestitatea și cumsecădenia de care ați dat dovadă întotdeauna!

Președinte al Academiei de Științe a Moldovei,
Academician

Gheorghe DUCA